

Szegedi Egyetem

Kerekasztal

Egy KISZ-alapszervezet tagjainak vitája arról, hogy ki miért, illetve miért nem jár taggyűlésre; mit vár a taggyűléstől, és mit nem kap meg.

— Őszintén szólva: én az eddigiek alapján nem látom a KISZ-gyűlés értelmét. A passzivitás olyan stabil, hogy az ember nekitámaszkodhat. Senkit nem érdekel semmi. Senkinek nincs ötlete. Még hozzászólása vagy véleménye sincs.

— Az tény, hogy nincs minden a legnagyobb rendben. De azt is nézd meg, hogy már második éve hány ember dolgozik azon, hogy másképp legyen.

— Az a vezetőség. Őket fölülről ösztönzik. De meddig fogják csinálni? Látják, hogy eddig sem volt eredmény, és sejtetik, hogy ezután sem lesz.

— Ebben nincs igazad... Ugyan, nem egy embertől hallottam, hogy a feyelmi miatt jár taggyűlésre. A tagdíj befizetéséért is könyörögni kell.

— Azt nem keverheted ide. Az pénzügy. És egy egyetemista arra a legkényesebb.

Frázis-e az öntudat

— Ez öntudat kérdése! — Ne mondj már frázisokat!

— Én az általános passzivitás miatt nem szólok. Meg: kit érdekel a véleményem. A kezdeményezéssel pedig úgy van az ember, hogy arra billen, amerre a hangulat viszi.

— De ez nemcsak a mi alapszervezetünknek van így. Szerintem a KISZ sokkal szerényebb lehetőségekkel rendelkezik, mint a középiskolában.

— Miért? Ahogy minőségi ugrás volt a tanítási módszerekben a középiskola után, úgy fejlődött a KISZ ideológiai nevelő munkája is.

— Nem is az ideológiai nevelésről van szó. Hanem arról, hogy havonta egyszer próbáljunk összehozni az évfolyamot. És akkor még meglegyünk azon, hogy nem sikerül.

— Ehhez a létszám is nagy.

— Nem a létszámon múlik az, hogy a fölvetett kérdésre, a fölvetett problémára nincs visszhang.

— Nálunk a kollégiumban egészen más a helyzet. Ott megbeszéljük a látott filmet, darabot. Vagy az éppen fölvetett problémát.

— És ezt miért nem tesztelték meg az egész évfolyam előtt is?

— Mert ha az ember nem biztos annyira a dolgában, tart attól, hogy kinevetik.

— Éppen ezért olyan közeget kell teremteni, ahol gátlás nélkül elmondhatja az ember a problémáit.

Közösség és magánélet

— De miért erőltetjük ezt a nagy bizalmaskodást? Lejár az öt év — egyikünk jobbra, másikunk balra. Minél messzebb.

— És azt nem érzed, hogy ez az öt év akkor jóval üresebb lesz?

— Miért? Én se egyedül járok moziba, színházba?

— De, őszintén, azon már túl vagyunk, hogy a kis-lány miatt menjünk moziba. Általában már talán a film is érdekel?

— És azt is észre kell venned, hogy neked is szükség van a közösségre.

— A legszemélyesebb problémáinkkal úgysem állhatunk ki a plénum elé. Hogy cinikusan kiröhögjenek?

— Persze azért bőven akad olyan problémád is, mellyel normális körülmények között ki lehetne állni az évfolyamtársaid elé.

— És egy húszéves fiatal, szerintem, nem is lehet cinikus.

— Persze ez a tapasztalható közömbösség, elszeparálódás azét a középiskola reakciója. Már mindenki jogalapot érez arra, hogy magánélete legyen.

— Ez nem is baj. De ahogy ezt értelmezik!

— De hát megoldás az, hogy ez az állapot így maradjon? Így a taggyűlések az adminisztráción kívül mást nem „nyújtanak”.

— És egyébként sem a taggyűlésre kell a fő hangsúlyt helyezni. Ha 30 napig szétszórjuk a társaságot, egy fél délután nem lehet összehozni.

— Közös élményforrást kell teremtenünk. És akkor a vélemények közlésére az igények is könnyebben kifejlődnek.

— Szerintem itt a vezetőségen sok múlik. Legyenek sok szervezők. Nekik tudniuk kell, hogy mire bujnak a közönség.

— De a vezetőség is magunk közül kerül ki. Nincs meg az a különbség, hogy pedagógiai trükköket produkálhasson.

Számolni kell az igényekkel

— És akinek nincs meg „magánemberként” is az igénye egy és más irányban, azzal úgy sem lehet sokat kezdeni.

— De az igény megvan. Csak össze kellene a társaságot tartani. Hiszen a moziban, színházban vesszük észre, hogy a fele évfolyam ott van.

— Szerintem kis megmozdulások szervezésével kellene kezdeni.

— És a vezetőségnek határozottan kell lennie. Ha minden apró problémát a tagsággal akarnak megvitatni, akkor minden ügy befut.

— És ne szervezzenek nagyon távoli dolgokat. A lelkesebbé is belefáradunk addig. És amikor a megvalósításra kerülne a sor, a dolog már senkit sem érdekel.

— Jó lenne például egy-egy spontán tárlatlátogatás.

— Mi a középiskolában irodalmi műsorokat állítottunk össze. Magnóra vettük és lehallgattuk.

— Ez öncélú volt.

Van jófajta „klikkesedés” is

— Nem hinném, mert közben sokkal több ragadt ránk, mintha felületesen, vagy akár alaposabban is, de magunkban foglalkoztunk volna vele.

— A kirándulás talán a legjobb alkalom a közvetlen hangulat kialakításához.

— A pécsi kirándulásból mégsem lett semmi.

— Igen, mert a nagy kirándulás tervének meghírdülése után a vezetőség is bizonytalankodott. Ha akkor nyolc-tíz ember azt mondja, hogy mi megyünk, ki jön még, gyertek ti is, akkor biztosan egy jó társaságra valót össze lehetett volna szedni.

— És egynapos kirándulást is lehetne gyakrabban csoportonként vagy vegyesen is csinálni.

— Sőt: érdeklődési körönként össze kellene tartani a társaságot, és lehetőséget biztosítani nekik.

— Nálunk lakik egy film-esztétikus. A középiskolába még el merem hívni. Ide nem merném.

— De ha kialakulna egy stabil mag, akiket érdekel a film. Körülöttük mások is csoportosulnának. Már csak

azért is, nehogy kimaradjanak valamiből. Akkor elhívhatnák a filmesztétát.

— Persze ezt más érdeklődési körrel kapcsolatban is meg lehetne csinálni.

— De ez újabb klikkesedésre ad lehetőséget...

— Ha ezeket közös érdeklődési kör tartja össze, akkor hasznos. És lassan itt — elhihetitek — ki fog alakulni bizonyos egymás iránti felelősség is.

— Ez ugyan kétszáz év múlva sem lesz meg. De ha meg is lenne, akkor az mennyivel jobb?

— Az embereknek lesz véleményük. Meg is mondják. És azok, akik több mindennel is foglalkoznak, a csoportokat összefogják. És ezeket a közösségeket — ezek már nem klikkek! — aztán később könnyű lesz összefogni. Szóval egy olyan légkör alakulhat így ki, ahol jól érezzük magunkat.

— És így — szerintem — a legáltalánosabb kérdésektől akár a személyes problémáinkig is eljuthatunk.

A taggyűlés nem kirakat

— Persze ez csak akkor mehet így, ha a két taggyűlés közötti harminc napra valóban nem szédülnek szét. És ekkor a taggyűlés, ha nem is az évfolyam kirakata, de problémáinak jól bevált fóruma és munkájának kiváló szintézise lesz.

Följegyezte: Sümegi Mihály

Televízió kontra film

Gondolatok egy aktuális vitához

A film művészet. A tv a hírközlés, szórakoztatás és művészet-közvetítés új eszköze, de semmire sem a második műzsa nélküli művészet. Egyetlen erre utaló kategória a tv-film csupán. De csak utal, s nem jelent önálló, mert ez is tulajdonképpen a filmművészet érdeme, hiszen annak eszközeivel, illetve speciálisabb eszközeivel dolgozik (kevésbé total, inkább premier, second planok, gondolati és érzelmi összetettség fokozottsága a tradicionális mottó helyett). Mindazonáltal a tv és a film nyelve taggabb értelemben azonos. Mindkettő képekkel, vágással, fényeffektussal, hanghatalommal stb. él. Egy lényeges — főleg pszichikai — tényező azonban éles kontrasztot ad. Az egyidejűség varázserővel hat az emberekre. Ha a képernyőt nézem, ez az egyidejűség tudatosul bennem, még akkor is, ha lényegében — mint tv-filmnél — kétidejűségről van szó. Moziban tudom, hogy a cselekmény volt, tv-nél pedig, hogy most, ugyanabban a pillanatban történik. A kétidejűség esetén is tulajdonképpen egyidejűség áll fenn, hiszen megfigyeljük a reális időt, s filmidőben élünk. Ennek szubjektív érzése esetében a megismételhetetlen azonnali gondolat.

A jó tv-film filmvásznon is jól, sőt a tv-nél is jobban hat. Számos ilyen alkotást lehetne példaként citálni. (Lelkiismeret lázadása, Vizivárosi nyár) És ide kapcsolódik a következő probléma, tudniillik az adás élvezésének feltételei: jól adódó különbözőség. Bármilyen műsor, de külö-

nösen a tv-film — jelen esetben a „klasszikus” film ellenlábasa — esetében az identifikáció közel sem olyan mély, mint az elsőtétített nézőtér. Számos tényező terelheti el a néző figyelmét. A mozi egy speciális létesítmény, egy kényszerterem, ahol a vászonra kell koncentrálni. A homályosan kivilágított szobában viszonylagosan lehet csevegni, bort inni, ki-be mászkálni. Tehát a film valódi, elmélyült élvezésének feltételei kevésbé adottak. Ennek tudható be, hogy bár korábban a televízió konkurrenciájáról beszéltek, ma már ezt egyre ritkábban hallani. És a magyarázat? Egy show, ismeretterjesztő avagy könyved, szórakoztató film a fentemlítt környezetben is élvezetes lehet. A művészet

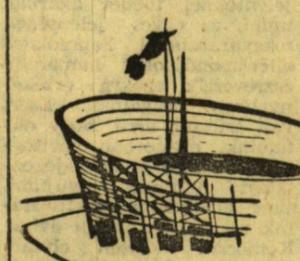
apercepiálása azonban nem nevezhető éppen kikapcsolódásnak, hiszen egy újabb szellemi erőfeszítést igényel.

Gondolati és érzelmi világot egy filmre összpontosítani, zavarmentes miliőt van szükségünk. Ezt pedig egyedül a mozi biztosítja. S amit még a vászon nyújt, a részletekben s tónusokban bővelkedő kép, melyet a televízió elérni soha nem tud. Akinek pedig mindegy, hogy egy René Clair-filmet moziban vagy tv-ben lát, vagy hiányoznak elemi fogalmak a XX. század művészetéről, vagy igényei oly alacsonyok, hogy viszonylatában művészetéről beszélni nem lehet, csak „film”-ről.

Gaál Csaba

SPORTNAPTÁR

Október az elsőéveseké és a labdarugásé

Szept. 23: Gólyabajnokság

Ady-tér

14.30 óra

TTK — Jog férfi kosár

15.20 óra

TTK — Jog női kosár

16.00 óra

BTK — Orvos férfi kosár

16.50 óra

BTK — Orvos női kosár

14.30 óra

BTK — Orvos labdarugás

15.40 óra

TTK — Jog labdarugás

Szept. 30.: 14.30 óra

Jog — BTK férfi kosár

15.20 óra

Jog — BTK női kosár

16.00 óra

TTK — Orvos férfi kosár

16.50 óra

TTK — Orvos női kosár

14.30 óra

TTK — Orvos labdarugás

15.40 óra

Jog — BTK labdarugás

Okt. 4: Gólyabajnokság

Ady-tér

14.00 óra

férfi női atlétikai verseny

versenyszámok: 100 m. 400 m.

súlylökés, távolugrás, magasugrás, 4x100 m.

14.00 óra

Évfolyamok közötti férfi-női

atlétikai verseny III. évesek

számára.

Okt. 21.: Gólyabajnokság

Ady-tér

14.30 óra

Férfi-női röplabda és kézilabda

mérkőzések (a sorsolást lásd a

kosárlabda bajnokságnál).

14.30 óra

Évfolyamok közötti labdarúgó

kispályás mérkőzések

14.30 óra

Évfolyamok közötti női kosárlabda

mérkőzések

Okt. 23.: 14.00 óra

Évfolyamok közötti kispályás

labdarúgó mérkőzések

14.00 óra

Évfolyamok közötti női kosárlabda

mérkőzések.

14.00 óra

Évfolyamok közötti férfi-női

atlétikai verseny IV. évesek

számára.

Okt. 28.: Gólyabajnokság

Ady-tér

14.30 óra

Férfi-női röplabda és kosárlabda

mérkőzések

(sorsolást lásd a kosárlabda

bajnokságnál).

14.30 óra

Évfolyamok közötti kispályás

labdarúgó-mérkőzések

Bemondások

A növénytan intézetben — Ide szállnak le a szovjet űrhajósok.

Röpdolgozatok is vannak. Röpké percek alatt röplől a kérdés és rá a válasz. Ezekből a „válaszokból” néhány mazzola.

„...Ez akkor történt, amikor Ausztrália megszakította a viszonyát Gondvánával.”

„Milyen sötét bányásznak még Lengyelországban a kálison kívül: asztali sötét...”

„Melyik a legdrágább állat? Az elefánt, mert annak minden csontja drága elefántcsontból van.”

Ezen a ponton leghelyesebb az amatőrököt és profiőrököt szóló eszmefuttatásokat abbahagyni: hátha nem csupán egyetemisták polgárok, hanem 18 éven aluliak is olvassák lapunkat... Így a sakkal is. Szeret sakkolni, hogy szeretne az ember. De pár-éveseknél a sakkal meg kell bízni a jövőre. Aljehint vagy a Kerest, hogy sakkozzék — 0 meg csak nézi.

Es itt a bökkenő. Mert tesszem azt, futbal az is, amit mi csinálunk a hátsó udvaron, meg amit a „nagyok” a stadionban; mégsem ugyanaz a kettő. Ugyan ki hallott már például olyat, hogy a grondon a srácok titokban előre megegyeznek, hogy ma döntetlenre girigáznak? Es látott-e már valaki otthon, kedvtelésből játszott sakkpartit a 13. lépésben döntetlenre adni?

Ime, ez a „te csinálod, én meg csak nézem és szívetek érte” elv minden téren sajátos problémákat szül. Olyanokat, amelyek különben egyszerűen föl sem merülnek — de a különféle nemzeti és nemzetközi szervezetek bölcse irányítóinak majd szótreped a feje az általuk okozott gondtól.

Pontvadászatok szerte a futbalvilágban, a profi ökölvívás rejtelmei, doping az atlétikában...

Nos, a sakkal semmi baj: mégis a nemzetközi sakkszervezet illetékesi kongresszusai kongresszusra főnök a gondokban. Mi győtri őket?

A nemzetközi sakkélet nyavalyái Nocsak: nyavalyák! Az a hön szeretett, a minapi rovatban olyanira fölmagasztalt sakk — beteg volna? Szó sincs róla. Nem a sakk küzdőkkel próbó kellemtelen ténnyekkel, hanem a sakkközösség — ahogy azt manapság a különböző fórumokon üzzük.

Az ember játékos lény. (Századunk jeles holland bölcselője egész könyvet szentelt eme tulajdonságának). Zseni gyermekkorától kezdve ritka elmélyüléssel és nagy komolysággal képes üzni kisdéd játékaikat. Láttál már például golyózó fiúkat, olvasókat? Einstein homlokát nem gyűrte olyan ráncokba a szellemi erőfeszítés, mint az övéké! (Hozzájárul legfeljebb egy — golyózó felület hasonlítható...). Vagy emlékezzetek arra az odaadásra, mellyel a kislányok bábúikat dedegetik. Milyen kedves időöltés volt a sakkjátéknak hívják, az ember sietve komolyabb elnevezéseket aggat rá. Például azt, hogy aktív pihenés. Amit természetesen csak a köz javára, munkacsejének minél tökéletesebb regenerálására folytat. Es állig várja, hogy leteljen munkaidéje és hozzáállhasson ahhoz a regenerálathoz.

De az ember különös lény: kedvteléseiből is munkát tud csinálni. Szeret focizni, hogyne szeretné. De keres egy Puskást vagy Di Stéfano-t és nagy pénzért cserébe megbízza, hogy rugja a labdát helyette. Mert ők olyan jól csinálják. 0 meg — az ember — majd csak nézi. Százszázszor. Szereti néha hergelni a kutyákat, hogyne szeretné. (A mi elemista olvasókönyvünkben a „...” betűnél egy kutyát hergelő suszterinas volt lerajzolva és a betű kimondásakor meg kellett a mellünkön fogni az inget és rázni; azóta az elemiből általános, a kutyából ett, a kislánysból ipari tanulól ett és a „...” betű mellett repülőgép berreg). De keres egy ügyes terrorrót, jó pénzért meg-

S A K K

Rovatvezető: dr. Blahó György

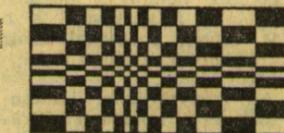
1. A SZEKUNDÁNS

Ki ő? Egy sakkversenyen a versenyző kísérője, segítője. Mi a feladata? Intézni a versenyző ügyes-bajos hivatalos dolgait, jó tanácsokkal látni el, megfigyelni a többi játszmat, az ellenfeleket, gondoskodni a versenyző számára frissítőről, meghámozni a narancsot (én még sohasem voltam szekundáns, de az egyik zónaközi verseny után egy szekundáns-nagymesterre zúdított szemrehányások között az is szerepelt, hogy nem hámozta meg a narancsot: innen gondolom tehát, hogy ez is kötelessége közé tartozik).

Jó pénzért szimultánokat tartani (ama szemrehányások közt szerepelt, hogy ócsón vállalkozott szimultánokra; innen gondolom...) és utólag, de egyáltalán nem utolsó sorban: segíteni a versenyző figyelmében maradt játszmat elemelni. Voltaképp a legutóbbi életem egy a versenyzővel.

Ami azután furcsa helyzetek és komoly gondok forrása válik a versenyzők között. Mert ott hon igazán nem probléma. Egészen egyszerű szabály van rá — emezést a széplelkektől, amiért idezem — s így szól: „kibic kuss!”.

2. Ju. Vahlakov (Folyt. köv.)
Sahmati 1952

Matt 2 lépésben

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem az Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola alapja. Megjelenik havonta kétszer Főszerkesztő: Tópp Lajos. Szerkesztőség: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Tel.: 51-98. 23-30. Kladdásért felel: Kovács László a Csengőrd megvele Lakladió Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. Tel.: 51-00. 31-16. A lapot az intézmények pártbiztosítgat terjesztik. Ára 50 fillér. Előfizetés negyedévente 3 Ft.

Szegedi Nyomda Vállalat